

ornok,
égzett,
vételik.

bit P. F. P.
(550 - x.4)

561-3.1

ény.

rendszer-
állításra pá-

állást el-
felszerelt
s hó 1-éig

hó 25-én.

Dénes,
bíró.

T
ól a
egy
pot.

ellené-
híva-
660-11

556-3.3

24-én egy
sörényű és
bitangságba

elentkezése
séházánál
8 órákor
fk.

ó Antal,
bíró h.

roly
ntézete
örhöz".

aszabó
s,
asse 69
ovassági
mben.

kat
sek szá-
abb ki-

a bérmentve

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-30 szám.

hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére von-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1902.

XXXI. évfolyam. 150. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hóra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknál.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órákor.

Csütörtök, július 3.

Mulasztások pótlása

Nagybecskerek, július 3.

Forgatván a történelem lapjait és fi-
gyelve azokra, mik külső országokban tör-
ténnek, azt látjuk, hogy történelmi multját
megbecsüli minden nép, a mely szép és
nagy jövő elérésére törekszik. Nem elég,
igaz, hogy a multak dicső képein elálmo-
dozva, öibe tett kézzel, tétlenül nézze egy
nemzet az idők folyását. Munkálkodni kell
a nemzeti jövőért, mert azt, mint sziklá-
ból az aranyat, nehéz munka, kemény
csakányütések árán lehet csak kiváltani.
A spanyol nép világbirodalmat tartott fenn
valamikor s e ragyogó korszak képei bizo-
nyára sokszor megjelennek káprázó szemei
előtt; de mert belső erői megfogyatkoztak,
szíve elcsüggedt s nagy célok után nem
törekedve, beéri a multak szellemidézése-
vel, — jelene tengődés, jövője kétes bizony-
talanság.

Mikor tehát arra buzdítjuk a magyar
társadalmat s az egész magyar közéletet,
hogy multjának emlékeit ne hagyja el-
halványulni, hogy támaszsa azt fel iro-
dalmi művekben s a művészetnek alkotá-
saiban, hogy nemzeti céljai kitűzésében
históriai érzékkel járjon el: ez nem azt
teszi, hogy a jelenkor modern eszmeáram-
lataitól magát az ország távolítsa s hogy
a mult idők oly eszmeköréből, a melyből
ez a korszak kinőtt, lelkét ki ne szabadítsa.
A históriai irány ápolása csak azt jelenti,
hogy történelmünkben tabula rasa-t ne
csináljunk, hogy az ősök cselekedetei haza-
fias lelkesedésnek váljanak forrásává s
hogy a nemzeti lelkesedésnek e forrása
sohase szűnjék meg, se ki ne apadjon, se
vize zavarossá ne váljék, mint a beteg
ember szeme.

Volt idő, a mikor szivszorongva figyel-
tük hazánkban a históriai érzék lassu el-
halását. A nagy célok kitűzése hiányzott
a politikából. A magyar politika régi hagyó-
mányainak aranyszálai kezdettek elszaka-
dozni. Szobrászat és festészet nem merített
ihletet a magyar históriából, költők és
regényírók nem fordultak hozzá ihletért és
nem örökölték meg alkotásaikban. A tör-
ténétírás ütere mintha halkabban vert
volna. Kisebbség-nagyobb életrajzoktól s mo-
nografiáktól eltekintve, hosszabb lélekzetű,
értékesebb történelmi művek alig-alig lát-
tak napvilágot. Szóval a politikusok, írók
és művészek nem a mult idők nagy
arszenáljából szerezték be fegyvereiket. A
históriai irány kivészni látszott a magyar
közéletből.

Ehhez járult a társadalom közönye,
csaknem érzéketlenséggel határos maga-
tartása. Műemlékek alig hirdették ezeréves
históriánk kimagasló eseményeit. Várak,
históriai értékű épületek, ősi kastélyok,
szépen omladoztak, közülök sok elpusztult
nyomtalanul, anélkül, hogy megmentésü-
ket akár a nemzet, akár egyesek áldozat-
készsége csak meg is kísérlette volna. Mily
érdekes dolgok veszttek így el, nagy idők
és nagy emberek hirdetői. Nyomtalanul,
sokszor visszahozhatatlanul tűnve el az
örök enyészethez.

Pedig, ha van nemzet, amelynek meg-
 kell menteni történelmének minden emlék-
jelét, úgy főleg a magyar az. Templomok-
ban, bástyákban, ősrégi udvarházakban,
váromlادékokban, fejedelmi kastélyokban,
meg kell őriznünk mindent, ami csak meg-

menthető. Oly számos csatatereinken min-
denütt látni, olvasni kell az utódnak a
nemzeti dicsőségnek vagy a nemzeti sze-
rencsétlenségnek emlékét. Ami régiség van
fegyverben, ékszerben, templomi kincs-
ben, csótárban, butorban, képekben, mind-
azt össze kell gyűjteni gondosan, magá-
nosok vagy a társadalom által fentartott
muzeumokban kell elhelyezni, a mostani
és a következő nemzedékek okulására és
gyönyörködtetésére. Magánosok, testületek,
városok vagy községek, akiknek birtoká-
ban bármely emlék van, amely történelmi
becsü, tartásak hazafias kötelességüknek
restaurálni a régi romokat s megőrizni a
régii tárgyakat. A nemzetnek erkölcsi töké-
jét gyarapítjuk ezáltal s fokozzuk hatását
azon erkölcsi tényezőknek, amelyeknek
láthatatlan keze csodákat művel, főleg a
nagyobb és fájdalmasabb nemzeti meg-
próbáltatásnak napjaiban.

E tekintetben — talán az ezredéves
ünnep óta — kedvező fordulatot látunk
a közélet egész vonalán. A politikában, a
festészetben, szobrászatban és az irodalom-
ban a históriai érzék fuvallatát érezzük.
Az országgyűlésen egy magyar „lex Pacca“
megalkotását sürgetik s a társadalom kü ön-
böző pontjain fel-fellobban egy-egy tiszta
láng; a kegyeletnek, a történelmi idők
megbecsülésének lángja.

Ime, csak az utóbbi napokban is há-
rom ily különböző ünnepet és mozgalmat
jelentenek különböző helyekről. A Pusztas-
zeren „Árpád-ünnepet“ ülnek. Pusztaszeri
Árpád-Egyesület alakult, mely a honfoglaló
hősök tábornúzeinek helyén tartja alakuló
közgyűlést.

Hontmegyében Szondy György emlék-
ünnepet ülnek. Egerben pedig, ahol hon-
foglaláskorabeli temetőt fedeztek fel, az
ősök csontjai fölébe díszes emlékkövet
állítanak.

Örvendező lélekkel látjuk mind e jelen-
ségeket. A históriai érzék feledésében mi
egy szebb jövő zálogát látjuk. Mert nem
válhatik erőssé és nagygyá az a nép, a
mely multját meg nem becsüli. M. N.

Meghívó.

A „Torontálvármegyei orvos-
egyesület“, mint az O. O. Sz. főlkja, valamint
a „Torontálvármegyei orvos nyugdíj-egyesület“
f. évi július hó 6-án, vasárnap délelőtt 10 órákor
Nagybecskerekben a Kaszinóban tartja rendes évi
közgyűlést, melyre a tagokat ezennel meghívja
az einökség.

A közgyűlés tárgysorozata:

1. Elnöki megnyitó.
2. Titkári jelentés.
3. Pénztárnoki jelentés.
4. Indítványok.

A közgyűlés befejeztével délután 1 órákor
a Kaszinó éttermében közös ebéd lesz.

Az egylet vezetősége a meghívóval együtt a
a következő felhívást intézte az egylet tagjaihoz:

Igen tisztelt Kartárs ur!

Hazánk orvosi kara oly inséges helyzetbe
jutott, hogy a rossz gazdasági, kereskedelmi és
ipari viszonyok következtében mindenütt kétség-
beeső panaszhangokat lehet hallani nemcsak az
orvosi szaklapokban, hanem már a napi sajtóban
is; mindazonáltal nem találunk sem szóval, sem
írással kellő módot, hogy Kartárs urakat a közö-
nek mély álmából eléggé felkeltsük. Ismételt
próbáltuk felhívni, hogy tömörülve lépjenek be
orvos-nyugdíj-egyesületünkbe, de sajnos, mindezek
csak a pusztában elvesző hangok voltak. Talán
mindenki olvasta már, hogy némely Kartárs öz-

vege alárendelt szolgálattal kénytelen keresni
mindennapi kenyerét. Sőt alamizsnáért kell kö-
nyörögni, hogy magát és gyermekeit képes legyen
eltartani, mert a családfő halálával támasz nélkül
maradnak vissza. Mindezeknél fogva első és szent
kötelessége volna minden csalásnak be-
lépni nyugdíj-egyesületünkbe, hogy ezáltal bizo-
sítsa családját.

Jelenleg elértük azon számot (50), mely tíz
év után képes leendő már a tényleg nyugdíjat
igénylő Kartársakat támogatni. — amennyiben
a befizetett tagsági díjak után is már elértük,
hogy a nyugdíjilletékek biztosan kifizethetők lesz-
nek — ezen szám azonban oly csekély, miszerint
a teljes nyugdíjat alapszabályaink értelmében
csakis 40 évi tagság után érhetjük el; ha azon-
ban többen volnánk, töként jobban gyarapodnánk,
azonkívül ha még minden Kartárs oda töreked-
nék, hogy községük, vagy járásuk előjáróságait
buzdithatnák, hogy mint alapító tagok lépjenek
be, akkor elérhetnők azt, hogy nem 40 évi, ha-
nem már 30 évi tagság után teljes nyugdíjat
nyernénk.

Négy év előtt minden főszolgabíránk fel lett
híva, hogy a községi képviselőtestületek tárgyalás
alá vegyék, miszerint mint alapító tagok lépjenek
be, — 500 korona volna az alapító tagsági díj,
mely tíz évi részletben volna fizetendő — de
sajnos, nagyon kevés képviselőtestület tárgyalta
ezt komolyan. Tudjuk, hogy nyomasztó anyagi
viszonyokkal küzdenek egyes községek, mindazon-
által ezen kis áldozatot meghozhatnák, tekintettel
hogy jelenleg elagott munkaképtelen orvosait
eltartani kénytelenek; azért célunk az volna, hogy
minden Kartárs — hivatkozva az 1800/1898. sz.
augusztus hóban kelt főispáni rendeletre — hasson
oda, hogy községük lépjen be nyugdíj-egyesü-
letünkbe alapító tagnak, akkor elérjük azon
célunkat, hogy 30 év után is már teljes nyugdíjat
kaphatunk és a községek elagott orvosait új
erőkkel pótolhatják.

Igaz! Ez eseményi cél, de ha minden Kar-
társ ezen ígéret végrehajtását elvállalja, úgy a
Torontálvármegyei orvos-nyugdíj-egyesület hazánk-
ban az első leendő, melynek védelme alatt meg-
nyugodhatunk.

Figyelmeztetjük és felkérjük t. Kartárs ura-
kat, hogy az orvos-egyesületi tagsági díjakat —
évente 6 korona — dr. Iványi Mór egyleti pénz-
tárnoknak küldjék be és a nyugdíj-egyesületi díja-
kat postatakarékpénztári befizetési lapokkal tör-
leszszék.

Ezen felhívás buzdításul szolgáljon és kér-
jük megjelenésüket bejelenteni, mivel minél többen
fognak az ügy iránt érdeklődni, annál biztosabb
zálogát reméljük az óhajtott eredményre nézve.

Nagybecskerek, 1902. évi június hó 15-én

kartársi üdvözléssel

Dr. Kuszing János,

ker. pénztári főorvos, o. e. titkár.

Dr. Plechl Szilárd.

vármegyei főorvos, o. e. elnök.

A vármegye ház veszedelme.

(Saját tudósítónktól.)

Szomorú napra virradt ma Nagy-
becskerek városa. Legszebb épületét, To-
rontálvármegye pompás székházát tűz
pusztította, amelynek az épület tetemes
része áldozatul esett. Majdnem felerész-
ben leégett a megyeház díszes teteje, be-
szakadt a nagy közgyűlési terem, elpuszt-
ult a főhomlokzat kackiás tornya s rövid
két óra multán már csak füstös gerendák
romjai meredeztek az égnek. Szerencse,
hogy a tűz közben a szél irányt változ-
tatott, különben az egész tetőzet elhamvadt
volna. Így is óriási a pusztulás s ha a
vármegye anyagi kárt nem is szenvedett,
mert az épület biztosítva volt, mégis a
tűzvész okozta zavar és rendtelenség béni-
tőlag fog hatni egy időre a hivatalos
apparátusra.

A vármegye összes tisztviselői gróf
Bothlen Miklós főispánnal és dr. Del-
limanics Lajos alispánnal élükön min-
dent elkövettek, hogy a tűz el ne pusztítsa
a vármegye házat s úgy tényleges közreműkö-

désükkel, mint helyes rendelkezéseikkel nagyban hozzájárultak a veszedelem csökkentéséhez. Így sikerült megmenteni az összes iratokat és a diszes felszerelések legnagyobb részét. Munkájukban segítettek a városi tisztviselők is dr. Grandjean József polgármesterrel együtt, aki a tisztviselők legtöbbszörével a tüzvész tartama alatt a veszedelem színhelyén volt.

A tüzoltók Kühn János főparancsnok vezetésével halált megvető bátorsággal küzdtek a pusztító elemmel, de küzdelmüket a katonaság segítségével különösen sikeressé, akik Mattanovich ezredes, Matiegka alezredes vezetésével azonnal megjelentek a tüznél a katonák ezredesükkel és a tisztekkel együtt buzgón közreműködtek a tüzoltásban, mint az épület felszereléseinek megmentésében. Elismeréssel kell még szólnunk a rendőrségről, Reitter Oszkár rendőrkapitány és Rosenthal alkapitány működéséről, továbbá a közigazgatási tanfolyam hallgatóiról, akik a mai tüznél bizonyos mértékű bizalmat adtak arról, hogy a tüzoltó tanfolyamon kész tüzoltókká képezték magukat. Az ő segítségével sikerült gyorsabban felszerelni a feckendőket s azok közül részt vettek a tényleges oltás munkáiban is.

Ennek az általános buzgalomnak köszönhető, hogy a nagy szélben nem terjedt tovább a tűz s két óra lefolyása alatt a vármegyeháznak a Béga felé eső szárnyánál sikerült lokalizálni.

A tüzvészről tudósítónk a következő részletes leírást adja:

A tűz keletkezése.

A vármegyeháznak a megyeház-utcában levő szárnyában a főispáni lakás fölött van a megyeház vízvezetékének rezervoírja. Ez a rezervoír fűrészpórral van körülvéve, hogy télen meg ne fagyjon a víz. A szakértők szerint ebbe a fűrészpórhoz kerülhetett valahogyan valami szikra, amely rövid ideig lappangott s azután lángra lobbantotta a fűrészpórt és meggyújtotta a tetőgerendát. Ezt ma még biztosan nem lehet ugyan megállapítani, de eddig más magyarázatot a tűz keletkezésének nem adhatni.

Körülbelül fél kilenckor csapott ki a tetőzet alól a rezervoírnál levő kémény mellett az első füstgomoly. A plébánia templom toronyjára rögtön észrevette a tüzet és félreverte a harangokat. Az utcán járkáló emberek meghökkenve néztek a tetőre s mikor a füstgomoly erősebb lett, rögtön lármát csaptak s figyelmeztették a megyeház embereit.

Mikor a vármegyeházán is meggyőződtek arról, hogy az épületet veszedelem fenyegeti, azonnal értesítették a tüzoltóságot, ahonnan Kühn János főparancsnok a vármegyeházára sietett, hogy a tüzveszedelemről tájékoztatást nyerjen.

Rögtön látta, hogy a veszedelem komoly, mire alarmozta a tüzoltókat, akik a legnagyobb sietséggel szerelték föl a feckendőkocsikat és azután a vármegyeházára robotgattak.

A tető kigyuladása.

Ez alatt azonban a nagy szélben a tűz annyira elharapózott, hogy mire a tüzoltók megjelentek, a megyeház-utcai szárny tetőzete lángra lobbant. Az épület sarka sértetlenül maradt, mert a szél a lángokat az épület hosszában a Béga felé vitte, amerre azután rémes gyorsasággal terjedt a tűz. Rövid negyedóra alatt a főhomlokzatig lángokban állott a tető.

Ekkorra már a tüzoltóság, a katonaság, és vármegyei hajduk segítségével teljes erővel támadta meg a tüzet, ide a szélben nem tudtak boldogulni a pusztító elemmel, a mely egyre gyorsabban terjedt tovább.

A főispáni lakás.

A megyeház-utcai szárnyban van tudvalevőleg a főispáni lakás, amelybe csak mostanában költöztek be gróf Bethlen Miklós főispán. Még teljesen nem rendezkedett el a lakásban, de már minden butora itt volt. A lángoló tető alatt tehát elsősorban az ő lakása forgott veszedelemben, mert a nagy tüztől a mennyezet minden percében beszakadhatott. A vármegye emberei lázas sietség-

gel hordották ki a lakásból a butorokat és más felszereléseket és csakhamar sikerült is biztonságba helyezni azokat, bár a gyors szállításban a drága butorok egy része megrongálódott. A lakás kiürítése később ugyan fölöslegesnek bizonyult, mert a tűz ezt a szárnyat tovább nem pusztította és így a mennyezet nem szakadt be, de ezt a tűz kitérésekor nem lehetett tudni.

A főhomlokzat égése.

A tüzoltóság és katonaság a főhomlokzat padlásán ezalatt minden erejével arra törekedett, hogy itt megállítsa a tüzet, de fáradozásuk hiábavaló volt. A roppant lángoszlopokat mind arrafelé vitte a szél, a gerendák egymásután gyuladtak ki s így el kellett hagyniok a padlást. Kühn főparancsnok, Semsey Gyula megyei főlevéltáros és Naszke Károly még itt rendelkeztek, mikor egyszerre szempillantás alatt fölesapott közeliükben a láng s ha gyorsan el nem menekülnek, a tűzben vesznek, mert a lángok elzárják utjukat. A vármegyeház kertjében összegyűlt tisztviselők, rendőrök és mások kiabálására lettek figyelmessé a veszedelemre s így siettek le a padlásról.

Ideje is volt innen mindenkinek menekülni, mert néhány perc alatt az egész homlokzat lángba borult s hatalmas lángnyelveket csapkodott a szél az ég felé.

A tűz itt olyan méretű volt, hogy mindjárt látni lehetett, hogy a főhomlokzatot sem lehet megmenteni, sőt már lemondtak arról is, hogy legalább a tetőzet egy részét megmentésük.

Mindazáltal a tüzoltók, a katonák, kiket a legnagyobb veszedelemben Mattanovich ezredes, Matiegka alezredes, Szlavikovszky Szaniszló százados, Guggenberger Lajos, Teszling Ferenc és Vítál Sándor hadnagyok dirigáltak, nem hagyták el a tetőt, hanem halált megvetően támadták meg a tüzet a feckendőkkel, másrészt pedig fölszakították a tetőzetet, hogy elvágják a tüzet.

Ez azonban nem segített a veszedelmen, a tűz mind nagyobb lett s alig egy félóra alatt az egész főhomlokzat egy lángtenger volt.

A roppant tűzben izzott a főhomlokzat tornya, alul pedig a fala mindjobban repedezett.

A főhomlokzat égésénél legnagyobb veszedelem fenyegette a közgyűlési termet, mert a lángok a mennyezet üveg nyílásain ide is becsaptak s a draperiákat és díszítéseket nyaldosták. A forróság azonban megállította a mennyezetet s ez nem is bírt sokáig ellen állni a tüznek és két oldalra a csillároknál egy-egy darabon beszakadt. A mennyezet középső része és a karzatok fölötti hajlása épen maradt, egyébként azonban a terem meglehetősen tönkrement, mert a díszítések megrongálódtak, a füsttől, víztől bepiszkolódtak s alapos javításra szorul. A terem mennyezetét egészen újra kell építeni, mert a locsolástól annyira meggyengült, hogy veszedelem nélkül javítani nem lehet.

A torony lezuhanása.

A főhomlokzathoz kiemelkedő tornyot alig lehetett látni a tüztengerben. Csak akkor tűntek a nézők elé vasoszlopainak izzó körvonalai, mikor a szél a lángokat egyszer-máskor másfelé csapta.

Bizonyosra lehetett venni, hogy a torony alapfala nem állhat sokáig ellen a tüznek s mintegy negyedóra ellenállás után a torony előbb félrebillent, majd néhány perc múlva óriási zajjal, sűrű sziporka esőben lezuhant a megyeház bejárata elé, a Ferenc József-térre.

A lezuhant torony nem okozhatott kárt senkiben, mert a Ferenc József-teret a katonaság megtisztította a kíváncsiak tömegétől s a tűz környékén kordont vont.

A torony elpusztulásával a főhomlokzat pusztulása betetőződött s miután itt az oltás meddő volt, a tüzoltók és a katonák azon fáradoztak, hogy a megyeháznak még ép balszárnyát megmentésük.

A tűz lokalizálása.

A tűz lokalizálására a tüzoltók és a katonák a balszárny tetejének elejét mintegy két ölnyi szélességben lebontották s innen ontották hatalmas sugarakban a vizet az égő homlokzatra.

A tüzoltóknak most segítségére jött a szél, mert ekkorra irányt változtatott s a lángokat a Ferenc József-tér felé hajította. Így a tűz nem kapott több táplálékot s hatalmas ellenfele a víz győzedelmeskedett rajta.

Egyre gyöngébbek lettek a lángnyelvek, mindjobban kormosodtak az izzó gerendák s rövid idő múlva elmúlt a veszedelem.

A tető gerendái itt-ott még apró lánggal égtek, szikráztak, de a tűz tovább nem terjedhetett.

A vidéki tüzoltók megérkezése.

A tűz kitérésekor a vármegyei telefon segítségével hívta a környékbéli tüzoltóságot is s Ecskáról és Melencéről azonnal teljes felszereléssel el is indultak a tüzoltók. Mindkét helyről körülbelül a tűz lokalizálása idejében érkeztek a tüzoltók a vármegyeházához és pedig az écskaiak gróf Harnoncourt Félix vezetésével, a melenciek pedig Nedelkovics Lázár vezetésével s buzgón segítettek a további oltási munkálatokban a mieinknek.

Igy többszörös erővel azután délután két órára sikerült a tüzet teljesen eloltani s a tüzoltók lapunk zártakor már csak a fölött öröködnék, hogy az üszkők között lappangó parászból újra tűz ne támadjon. Minden részen locsolják a tetőzetet s estére bizonyára a legutolsó parászat is elfojtják.

Sebesülések.

A tüznél természetesen elkerülhetetlenek voltak a kisebb sebesülések s ebből majdnem minden résztvevőnek kijutott. Különösebben három derék katona sebesült meg és Stagemichmidt József nyomdavezető majdnem megfuladt a füstben. A sebesülteknek komolyabb baja szerencsére nem történt, mert a tüznél megjelent Menczer Izidor városi orvos mentőkészülékével s ő nyújtott segítséget a sebesülteknek.

A kár.

A tűz okozta kárt ma még természetesen nem lehet határozottan megállapítani, a szakértők azonban hozzávetőlegesen hetven-nyolcvan ezer koronára becsülik.

A vármegyét a kisebb rongálódáson és a rendtelenségen kívül nem terheli kár, mert a vármegyeháza körülbelül félmillió koronára biztosítva volt a bécsi biztosító társaságnál.

Történelmi adat.

A történelem kutatóit talán érdekelni fogja az a tény, melyet Daniel László, Torontál-megye volt alispánja közölt ma lapunk tudósítójával a vész színhelyén, hogy 1816-ban volt utoljára nagy tűz a vármegyeházán.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől délután 5 óráig; ugyanazon napokon este 1/2 órától 1/8-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelőtt gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad. Zuhanyfürdő egész nap.

Fogműterem. Erdélyi Mór fogtechnikus, a Koronaszálloda mellett.

- Julius 5. A kereskedő ifjuság mulatsága a kaszinóban.
- 6. Kereskedő ifjak egyletének mulatsága a kinstári erdőben.
 - 6. Torontál-megyei orvosgyűlés közgyűlése d. e. 10 órakor a kaszinóban.
 - 8. A torontál-megyei jegyző-egylet rendkívüli közgyűlése d. e. 11 órakor az alispáni kisteremben.
 - 9. Torontál-megyei áll. választmányának ülése.
 - 11. Torontál-megyei közgyűlése.
 - 14. Torontál-megyei közig. bizottságának ülése a vármegyeházán.

— **József főherceg Eleméren.** József főherceg tegnap délután 4 órakor érkezett Elemérré. A zöld galyakkal ékesített pályaudvaron báró Daniel Ernő v. b. t. t. két fia társaságában várta magas vendégét. Ott voltak azonkívül gróf Bethlen Miklós főispán, dr. Dellimanic Lajos alispán és Daniel Ferenc központi főszolgabíró. A főherceget, ki Libits udvari tanácsos, jószágkormányzóval érkezett, lelkesen megéljenztek. Miután báró Daniel néhány szóval üdvözölte fenséges vendégét, bemutatatta a megjelent urakat, kiket a főherceg megszólításával tüntetett ki. Báró Daniel este 6 órakor József főherceg tiszteletére dinert adott, melyen a fentebb

felsorolt urakon kívül még részt vettek dr. Kovalszky Ferenc orvos és Gál Imre esperes-plébános. A főherceg ma este utazik el Elemérről.

Németh püspök bérmautja. Németh József fölsz. püspök bérmautjáról érdekes statisztika számol be. A püspök ugyanis huszonkét nap alatt huszonöt községben huszezer hívőnek osztotta ki a bérmálás szentségét, Benó József püspöki szertartó kíséretében.

A szerb kongresszus választásai. A nagybeeskereki gör. kel. szerb templom körül ma ismét élénk élet pezseg. Vagy 500 választó polgár helyezkedett el a délelőtti folyamán a Szerb-templom-utcán és a Korona-szálló előtt, kik azonban példás esendben és rendben feleltek meg alkotmányos kötelességüknek. Arról van ugyanis szó, hogy újból válasszanak világi delegátust a karlócai kongresszusba, miután dr. Gyorgyevits multkorai választását nem verifikálták. Ezuttal is csak két jelölt van: dr. Gyorgyevits Milos (liberális) és dr. Gavrilla Emil (radikális.) A szavazás titkos lévén, lapunk zártáig természetesen nem ismerhetjük az eredményt. Egy beavatott szerb kombinációja szerint dr. Gyorgyevitsnek mintegy 300 biztos szavazata van. Amennyiben tehát a Gavrilla-párt váratlanul nem hozna még híveket, úgy a választók mostani száma mellett (körülbelül 500 szavazatra számítanak), ismét biztos a dr. Gyorgyevits győzelme. Lapunk zártakor dr. Gyorgyevits győzelméről értesülünk.

Papszentelések. Németh József fölsz. püspök tegnap reggel 6 órakor a következő végzett teológusoknak adta föl az egyházi rendet: Palla Mihály, Hodács Ágost, Becker Vendelin, Fejér Imre és Scheibling Józsefnek. Az újonnan felszentelt áldozatok, régi szokás szerint, délben a püspök vendégei voltak. Az újonnan felszentelt áldozatok a következő napokon mondják első szent miséjüket: Becker Vendel jul. 6-án Mehalán, Hodács Ágost július 6-án Szegeden, Fejér Imre július 6-án Sepsikőrös-Patakon, Palla Mihály július 10-én Radnán és Scheibling József július 13-án Szabadfalun.

Jegyzőválasztás. Mint lapunknak Lajosfalváról telefonozták, a megüresedett jegyzői állást Jedlicska Jenővel, Tolvádia községének jeles képzettségű jegyzőjével töltötte be a képviselőtestület.

Fényes esküvő. Cseh Galamb Géza módosi ügyvéd június hó 30-án tartotta meg esküvőjét Riegler Valérka kisasszonnyal. Riegler György jánosföldi jegyző leányával. A polgári házasságkötést Hertelendy Imre párdányi főszolgabíró végezte, aki hatásos beszédével könnyeket esalt ki a nagyszámban jelen volt násznép szemeiből. Mint tanuk szerepeltek Kiszely Kálmán módosi ügyvéd, kinél Galamb Géza, mint irodavezető van alkalmazva és Fohsz György párdányi jegyző. Nyoszoló-leányok voltak: Telléry Jolán, Hirt Terka, Hertelendy Annus, Fohsz Hedvig, Bennó Terka és Lujza. Vőfények voltak: Telléry József, az indiai Telléry cég new-yorki telepeinek főnöke, Zsoldos László veszprémmegyei levéltárnok, Telléry Gyula a Szepesi Lapok szerkesztője, Szenté Miklós, Weiszgerber Ferenc jánosföldi tanító és Jakab Sebestyén. A násznép soraiiban ott láttuk Hertelendy Imrénét, Telléry Jánosnét, Telléry Ferencnét, Fohsz Györgynét, Gömbösné Galamb Margitot, a kiváló írónőt, a Magyarország rendes tárcairóját, Bonitz Keresztélynét, Zappe Ferencnét, Keller Henriknét, Marschall Mihálynét és másokat férjeikkel együtt. A polgári házasságkötés után az egész násznép a templomba vonult, ahol Michelbach Ferenc jánosföldi plébános ráadta a fiatal párra az egyházi áldást. Az örömszülők házában este nagy vacsora volt, melyen az első felköszöntőt Hertelendy Imre mondotta. Beszéltek még Zappe Ferenc, Weiszgerber Ferenc, Michelbach Ferenc plébános és ismételten Hertelendy Imre főszolgabíró. Vacsora után tánc következett, mely reggelig tartott. A fiatal párt másnap este az egész társaság Módosra kísérte.

A tiszai ármentesítő társulat közgyűlése. A nagybeeskereki tiszai ármentesítő társulat július hó 7-én, azaz hétfőn délelőtt fél 10 órakor Nagybeeskereken rendkívüli közgyűlést tart.

Wälder János halálához. Tegnap jelentettük, hogy a temesvári reáliskola nagyképzett-ségű tanára, Wälder János elhunyt. Wälder János akadémiai festő, a temesvári áll. főreáliskolában a szabadkézi rajz és mértan rendes tanára szül. 1854. június 27-én Nagybeeskereken. Középkorait Szegeden és Bécsben, szaktanulmányait a bécsi és müncheni képzőművészeti akadémián végezte; ezentalul ismereteit Párisban gyarapította. Innen visszatérte a budapesti József műegyetemen másfél éven át volt tanársegéd

Engerth Vilmos tanár mellett. Tanári vizsgálatot 1877. júliusban tett s még ez évben október 9-én kinevezetett Temesvárra rendes tanárrá. Mint jövevű festő, roppant munkásságot fejtett ki. Nevesebb festményei közé tartozik a temesvári főreáliskola díszterme számára festett hat képe: „A jöltevők képei“, melyeket intézetének ingyen megfestett és ezzel örök hálára kötelezte maga iránt a temesvári főreáliskolát. Megfestette ugyanis báró Eötvös József és Trefort Ágoston minisztereket, Ormós Zsigmond főispánt, Szász Károly miniszteri tanácsost, Küttel Károly és Török János polgármestereket, mint a kik fíradhatatlan buzgalmának köszöni a temesvári reáliskola alapítását és palotaszertü épületét. A vall. és közokt. miniszter akkor leiratában Wälder János tanár urnak az iskola iránt tanusított ezen önzetlen áldozatkész-ségeért köszönetét nyilvánította. Wälder azonkivül igen sok oltárképet és számos neves ember, mint Dessewffy püspök, báró Nikolics Fedor (a temesvári ipar- és kereskedelmi kamara részére), Kossuth és Baross, Hertelendy József (a Temes-Béga szabályozó társulat számára) arcképeit festette. Mint lapunknak Temesvárról jelentik, a közéletben állott tanár elhunyt városzerte őszinte részvétet kelt.

A V. H. O. Sz. a Magyarorsz. Hirlapirók Nyugdíjintézetében. A Magyarországi Hirlapirók Nyugdíjintézete tegnapelőtt igazgatósági ülést tartott, amelyen jelentés történt arról, hogy a Vidéki Hirlapirók Országos Szövetsége feloszlatta nyugdíjintézetét, amelynek tagjai átlépnek a Magyarországi Hirlapirók Nyugdíjintézetébe és ez alkalommal 4000 koronás alapítványt tett. Az igazgatóság köszönettel fogadta az alapítványt és az alapító részéről az igazgatóságba rendelt Barát Ármint szerkesztőt az igazgatóság tagok közé fogja sorozni. Az igazgatóság rendes tagok felvette: az I. nyugdíjostályba: Vledényi Schankenbank Károlyt (Alkotmány), Weisz Juliánt (Budapester Tagblatt), Szerdahelyi Sándort (Pesti Napló), Barát Ármint (Temesvarer Zeitung), dr. Brájjer Lajost (Torontál), Lenkei Lajost (Pécsi Napló) és Rummy Sándort (Győri Hirlap), az utóbbiakat úgy, hogy ha a Vidéki Hirlapirók Országos Szövetsége a díjakat pótolja, tagsági jogait az intézet a Szövetség nyugdíjintézetébe való belépéstől fogja számítani.

Bimbóhullás. Sulyos csapás érte Tóth Mihály nagybeeskereki kir. pénzügyi fogalmazót és nejét, szül. Király Annát, a mennyiben egyetlen gyermeküket, az egyéves kis Irénkét az Isten elszóltotta az angyalok közé. Az oly mélyen sujtott szülők fájdalmát enyhítse az általános részvét. Az őket ért vesztéséről a szülők a következő gyászjelentést adták ki:

Tóth Mihály és neje szül. Király Anna úgy a maguk, mint az alulírottak nevében fájdalomtól megtört szívvel jelentik szeretett gyermekük Tóth Irénkének folyó hó 2-án éjjeli 1/2 órakeretele 1-ső évében történt gyászos elhunytát. A megboldogult temetése az ev. ref. vallás szertartása szerint folyó hó 3-án d. u. 6 órakor történik a Melencei-utca 395. sz. gyászházban. Isten kegyelme virasszon álmaid felett! Nagybeeskerek, 1902. július hó 2-án. B. Tóth Mihály és neje szül. Bódi Mária, öz. Király Ferencné mint nagyszülők, Bordács Lajos és neje szül. Tóth Mária, öz. Lakatos Istvánné szül. Király Mária és gyermekei, mint testvér, illetve sógornók.

Uj szaklap. „Temesi gazda“ címmel Temesvárott új lap indult meg, mely első sorban hü tolmácsa kíván lenni a temesmegyei gazdasági egyletnek, amellyel pedig tájékoztatni akarja a gazdaközönséget mindazon mozzanatokról, melyek érdeklik. Szerkesztője: de Pottere Bruno, előfizetési ára egy évre 4 korona.

Uj törvény életheleptetése. A hivatalos lap közli a gazdasági cseléd- és betegsegélyzési pénztár kiterjesztéséről szóló törvény életbeléptetésére vonatkozó rendeletet. A főbb részei a következők:

Alapítótag az, a ki legalább 50 koronát lefizet. Az olyan tag, a ki cselédjeért lefizeti a nyugdíjbiztosításra szolgáló tagsági díjat és ennek legfőlebb csak a felét betudja a cseléd béérébe, föl van mentve a cselédje után fizetendő 1 korona 20 fillértől. A rendes tagok 10 korona 40 fillér, 5 korona 72 fillér, 5 korona 20 fillér és 2 korona 60 fillért fizetnek, mindezt 20, 10, vagy akár 5 filléres heti részletekben, a szerint, a mely biztosítási ágazatba iratkoznak be. A rendkívüli tagok egy koronát fizetnek. A ket első esetben nyugdíj, harmadik esetben bizonyos kor elérésére tüke, negyedik esetben haláluk esetén családjuk segélyezésére biztosítják magukat a tagok. Az egy koronával munkájuk során bekövetkező balesetre biztosítanak gyógyítási és eltartási segélyt. A gazda saját elhatározásából cselédjét nyugdíjra biztosíthatja, azt külön kezelik és ha a cseléd tíz évnél előbb hagyja el a szolgálatát, csak az esetben kapja meg a tagsági könyvét, ha ő is a törvényben megállapított skála szerint a tett befizetések egy részét megfizeti. Tíz évnél a

cseléd nem fizet semmit s nyugdíj-igényt szerzett, minél több időt tölt egy gazdánál, annál kevesebb százalékot fizet. Ez az intézkedés a gyakori cselédváltásokat akarja megszüntetni, arra alkalmas is és mint ilyen jelentékeny is. Igen jelentős az a rendelkezés is, mely kötelezőleg elrendelni a gazda részéről azon munkásai biztosítását, a kik foglalkozásuknál fogva inkább ki vannak téve a baleset veszedelmének: mint fűtők, etetők, szecskavágók, valamint nemes emberbaráti intézkedés, hogy azok a munkások, kik betegség miatt pl. az aratási keresetből kimaradnak, egész 300 koronáig terjedhető segítséggel juttathatók abba a helyzetbe, hogy ne kelljen szükségét látniok. Külön csoportban fölveheti a pénztár a fölsozolt kiházasítási és temetkezési egyleteket is, ezzel sok veszendőnek hitt garast juttat vissza azoknak, a kik oly nehéz lemondások árán és oly rossz helyen igyekeztek sorsukról gondoskodni. Kiemelendő, hogy ez az intézmény a tagok önkormányzatán épül s Darányi módját találta annak a keretnek, hogy a szegény munkásember résztvehessen a segélypénztárnak igazgatásában.

Vasutósszeütközés Oroszlámosnál. Az éjjel 11 és 12 óra között vasuti szerencsétlenség történt Oroszlámos és Valkány állomások között. A Temesvárról elindult gyorstehervonat az oroszlámosi állomás bejárásánál a nagy viharban és sötéttségben belement a szinten Temesvárról elindult kezelési tehervonatra. Papp József vasuti fékező meghalt s több kocsi megrongálódott.

Vásár. A folyó évi aracsni nyári vásár július hó 12. és 13-án fog megtartatni, melyre a vészmes helyekről mindenféle jószág felhajtható.

A Béga vizállása.

A temesvári folyamernökség jelentése szerint július 3-án a Béga vizállása a következő volt:

Temesvár + 0.20 apadó.
Nagybeeskerek + 1.53 aradó.
Titel + 5.43 aradó.

Irodalom.

Bethlen és a Rákócziak koráról ír a Nagy Képes Világtörténet 162. füzet. Erről az erélyes és jellegzetes korról, mikor fegyverzörgéstől volt hangos az ország, csatakiáltástól és üldözötték jajveszékeltétől. Magyarország egy hosszú seb volt, a mely véges végig vérzett. A nagy Alföldön szétfoszlott a szabadság délibábja; az ős Turul az erdélyi bérczek, a székely havasok közé szállott. Ott lobogott csak a magyar lobogó. Onnan szállt elő szabadságot szerzeni, védni. Minden eszmének az elnyomatási ideje, a hőskora. A keresztényiség szent jelét a martírvér ragyogtatja világgá, a szabadságot mindenütt az elesett névtelen hősök vivják ki. A magyar szabadság és hazaszeretet akkorában a Bethlenek, Rákóczyak seregének a szívében húzódt meg. Ennek a gyönyörű kornak színes, mesés történetét adja elő a Nagy Képes Világtörténet most megjelent 162 füzet. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyetemi tanár, ki egyuttal e kötet írója is. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára díszes felbörkötésben 16 korona; füzetként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest, VIII., Üllői-ut 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés utján, havi részletfizetésre is.

Nyiltter. *)

FIGYELMEZTETÉS! Minden jó dolgot utánozni igyekeznek. Így legújabbban a tisztességtelen verseny is arra törekszik, hogy a rég kipróbált rohitschi savanyúviz (Stájerország tulajdon) jó hírét is a maga hasznára fordítsa. Azért vegye tudomásul mindenki, hogy csak a „Templom-forrás“ Stájerországi forrás lekinthető valódi rohitschi savanyúviz. Úgyetünk tehát a védjegyre, mely a forrás megnevezése mellett Stájerország címerét (párdur) viseli a közepében, valamint a dugaszba égetett „St. Landsch Rohitscher“ szavakra. Főraktar Magyarországon Hoffmann József, Budapest, Báthory-utca 8.

(376b/7 - 15.14)

*) Az o rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk

TÁVIRATOK.

Az olasz király útja.

Budapest, július 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből jelentik, immár biztosra vehető, hogy az olasz király július hó első felében egy a pétervárad, mint a berlini udvarnál megteszi látogatását. A Wolff-ügynökség szerint azonban ez utóbbit augusztusra halasztották.

Szerelmi dráma.

Budapest, július 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Liptószentmiklósról jelentik, hogy az ottani Nicovo hegyen a timárlegények mulatsága után Osztrovszky timárlegény szerelemföltésből rálőtt Gvardián timárlegényre és egy leányra. A sebesültek állapota veszedelmes, mert vérmérgezést kaptak. A lövöldöző szerelme a csendőrség letartóztatta.

Anarkista összeesküvés az olasz király ellen.

Budapest, július 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Nápolyból táviratozzák, hogy ott letartóztattak két anarkistát, akik az olasz király ellen merényletet terveztek.

A meggyilkolt ékszerész.

Budapest, június 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Erdei Sándor ékszerész gyilkosánál Petronénál megmozdításakor harisnyájában nyolcszáz forint készpénzt találtak. Petroné férje ártatlannak látszik a bűnben. A rendőrség a vizsgálatot folytatja.

Elégett drágaságok.

Budapest, július 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból jelentik, hogy tegnap gróf Potocky lakásán tűz támadt, mely egy millió frank értékű drágaságot elhamvasztott.

A bordeaux-i szőlőtermés pusztulása.

Budapest, július 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bordeaux-ból táviratozzák, hogy ott tegnap óriási zivatar volt, a mely teljesen elpusztította a szőlőtermést.

Sikkasztó egyetemi tanár.

Budapest, július 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból táviratozzák, hogy az egyetem pénztárosát tegnap letartóztatták, mert 160 ezer frankot elikkasztott.

Pestis.

Budapest, július 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Konstantinápolyi jelentések szerint tegnap két pestiseset fordult elő.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1902. július 3.

A készárúüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilo	50 kilogr. ára		50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig	kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki új	76	8.65	8.75	8.0	8.95
Pestvidéki új	76	8.60	8.70	8.0	8.90
Bánsági új	76	8.55	8.70	8.0	0.—
Bácskai új	76	8.60	8.80	8.0	0.—
Rozs	elsőrendű	70—75		7.25	7.35
	másodrendű	—		7.15	7.25
Árpa	takarmány	60—62	5.95	6.05	
	égetni való	62—64	5.60	5.85	
	sörfőzésre való	64—66	0.—	0.—	
Zab	—	39—41	6.85	7.—	
Tengeri ó	bánsági	—	0.—	0.—	
	másnemű	—	0.—	0.—	

Határidő-üzlet.

Budapest, július 3. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén a forgalom ingadozó volt s az árak részben estek, részben emelkedtek. Kötés történt 22 ezer mm. tengerire. A déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza októberre	7.48—7.49
Rozs októberre	6.30—6.31
Új tengeri	5.00—5.01
Tengeri augusztusra	5.09—5.10
Zab októberre	5.73—5.75
Repce	11.15—11.20

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1902. május hó 1-től.

Érkezik:

A nagybecskereki pályaudvarra:

Zombolyáról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 38 p.
Pancsováról: délelőtt 7 óra 30 p.; délután 5 óra 55 p.
Temesvárról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Verseczről: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Alibunárról: este 7 óra 23 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonalon) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 53 p.

Indul:

A nagybecskereki pályaudvarról:

Módosra: reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Pancsovára: reggel 8 óra 30 p.; délután 6 óra 30 p.
Temesvárra: reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Verseczre: reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Alibunárra: reggel 3 óra 25 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 30 p.
Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 53 p.; délután 5 óra 10 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p.
Karlova—Nagykikindára: reggel 6 óra 7 p.

HIRDETÉSEK.

51.532/902. szám.

Magy. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

Az alulírott igazgatóság Pozsony r. állomáson létesítendő központi villamos világítási telepnek és világítási berendezésnek létesítésére, illetve az ahhoz szükséges tárgyak és anyagok szállítására és üzemképes állapotban való felszerelésére nyilvános pályázatot hirdet.

Ezen szállításra vonatkozó részletes módzatokat tartalmazó „Feltét-füzet” mellékleteivel együtt, valamint a szállításnál mérvadó 75.440/92. sz. különleges feltételek a magy. kir. állami vasutak igazgatóságának (Budapest, Andrassy-ut 73/75.) nyomtatványtárában öt korona fizetése ellenében kaphatók.

A szabályszerűen kiállított, ivenkint egy korona m. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb *f. évi július hó 15 en déli 12 óráig* a m. kir. államvasutak gépészeti főosztályában átadandók, illetőleg oda posta útján küldendők. A boríték ezen külcimmal látható el-
 „Ajánlat az 51.532/902. számhoz”.

Az ajánlati összeg 5%-át felérő bantpénz 1902. évi július hó 14-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő.

Bantpénz nélküli, vagy a feltét-füzetnek meg nem felelő ajánlatok, továbbá olyanok, melyek nem a kitűzött határidőig érkeznek, vagy táviratilag tételnek, végre olyanok, melyekben vakarások előfordulnak, nem vétetnek figyelembe.

Budapest, 1902. május 14-én.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

71926/902. számhoz.

M. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága miskolczi, zágrábi, nagybecskereki és debreczeni műhelyében, valamint a budapesti vegyészeti laboratóriumban szükséges közlőmű alkatrészek, villamos világítási berendezések, 2 drb tolópad, 1 drb gőzfeekendő, 2 drb szakitógép és 1 drb háromlovas gázmotor szállítása iránt ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlattételre szükséges műszaki leírások és vázlatrajzok, valamint a különleges szállítási feltételek ezen hirdetmény megjelenésének napjától kezdve az ajánlatok benyújtására alább kitűzött napig, naponta a hivatalos órák alatt (délelőtt 8—2 óráig) a magy. kir. államvasutak E. II. gépészeti szakosztályánál (Andrassy-ut 75. szám III. em. 17. ajtó) betekintheők, illetőleg ajánlatot tenni szándékozók által a magy. kir. államvasutak nyomtatványraktáránál (2 koronaért) beszerezhetők vagy kívánatra az ezekért járó díj előzetes beküldése mellett posta útján megküldetnek.

Az ajánlatok lepecsételve, ivenkint egykoronás bélyeggel, valamint „Ajánlat a 71.926/902. számhoz” felirással ellátva legkésőbb *folyó évi július hó 15-én déli 12 óráig* a magy. kir. államvasutak gépészeti főosztályánál benyújtandók.

Budapest, 1902. június havában.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

85209. A/III. sz. 1902.

Magyar kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak igazgatósága különböző, használaton kívül helyezett, de még jó karban levő és ipari vagy egyéb célokra még jól használható, a budapesti központi szertárunkban megtekinthető leltári tárgyakat, u. m.: szerzőszámokat, mérő eszközöket, lámpákat stb. eladni óhajtván, ezek eladására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az eladásra kerülő tárgyakat feltüntető kimutatás, mely egyúttal ajánlati űrlapul is szolgál, anyag- és leltárbeszerzési szakosztályunkban egy példányban ingyen kapható, vidéki megkeresésekre pedig ingyen megküldetnek.

Ajánlatok tetszés szerinti tárgyra, de kizárólag az általunk kiadott űrlapon tehetőek.

Pályázni kívánók felkéretnek, hogy erre vonatkozó beirt, ivenkint 1 koronás magyar bélyeggel ellátott és lepecsételt ajánlataikat *folyó évi július hó 10-én déli 12 óráig* anyag- és leltárbeszerzési szakosztályunknál (Budapest, VI., Andrassy-ut 73. sz. II. emelet 43/a) benyújtani sziveskedjenek.

Budapest, 1902. évi május hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

36339/1902. szám.

M. kir. államvasutak.

Legolcsóbb utazás

Olaszországba és Dél-Franciaországba Budapest—Dombóvár—Fiumén át a Magyar-Horvát Tengeri Gőzhajózási-Társaság Fiume és Velence, illetőleg Ancona közt közlekedő gőzhajóinak igénybevétele.

Hajójáratok menetrendje.

1902. március hó 15-től visszavonásig.

1. Indulás Fiuméből Velencebe. Minden csütörtökön reggel 7 órakor. Minden kedden és szombaton este 8 órakor.*)

2. Indulás Fiuméből Anconába. Minden szerdán reggel 8 órakor. Minden hétfőn és pénteken este 8 órakor.*)

3. Indulás Velencéből Fiuméba. Minden pénteken reggel 7 órakor. Minden hétfőn és szerdán este 7 óra 30 perckor.

4. Indulás Anconából Fiuméba. Minden csütörtökön reggel 7 órakor. Minden kedden és szombaton este 8 óra 30 perckor.

Menettartam 10 óra.

Menetdíjak

a hajó-átelési illetékekkel együtt:

Honnan	H o v á	Pénz-érték	Gyorsvonat		Személyvonat III.
			I.	II.	
Budapest	Velence vagy Ancona	kor.	34.00	26.00	14.00
"	Cannes	franc	116.15	83.60	
"	Firenze	"	73.50	53.90	30.40
"	Genova	"	89.25	64.90	36.85
"	Lyon	"	128.25	91.50	
"	Marseille	"	137.75	98.20	
"	Milano	"	69.95	51.40	28.95
"	Menton	"	110.00	79.45	
"	Grasse	"	118.30	85.05	
"	Napoli	"	100.55	72.85	41.50
"	Nizza	"	112.70	81.25	
"	Róma	"	73.75	54.05	30.50
"	Torino	"	89.10	64.80	30.80
Bécs	Velence vagy Ancona	kor.	47.10	34.80	18.20
Berlin	"	márka	95.60	68.40	38.50
Breslau	"	"	71.20	51.70	28.90
Hamburg	"	"	122.20	88.10	52.30

A gőzhajókon egy ágyért két korona utánfizetendő.

A hajó-átelési díj magában Fiuméből—Velencebe vagy Anconába:

Diszterem hálólhelyyel együtt 16 kor.
 I. osztály 12 "
 III. " (fedélzet) 6 "

A gőzhajóknak a Budapest—Fiume közt forgalomban lévő gyorsvonatokkal, valamint Velencében és Anconában a Róma, Napoly, Bari, Brindisi, Bologna, Milano stb. felé induló, illetve onnan érkező olasz vonatokkal közvetlen csatlakozásban van. Fiumében a vonatok a gőzhajók kikötőhelyéig közlekednek s onnan indulnak.

Fiuméből—Dalmáciába naponként indulnak gőzhajók, ezek közül hetenkint 4 gyorsjárat és pedig Zarába, Metkovicba, Raguzába és Cattaroba, melyek menetrendje az „Utmutató”-ban foglaltatik.

Menetjegyeket és csoportosítható körutazási jegyeket a fent megnevezett állomások, ugyszintén a magyar kir. államvasutak városi menetjegyi-irodái Budapesten és Bécsben, továbbá a Cook Tamás és fia cég utazási irodái Budapesten és Bécsben adnak ki, ahol a kívánt felvilágosítások is megadatnak.

Budapest, 1902. március havában.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

*) Május hó 1-től kezdve a csatlakozó 1002. számú gyorsvonat Budapestről este 8 órakor érkezik, miért is a hajó Fiuméből csak este 8 óra 30 perckor indul.

Torontálvármegye alispánjától.

27004. sz. 1902.

562-32

Szállítási hirdetmény.

Az alább megnevezett vármegyei köz-kórházak és gépház részére 1902-1903. évre szükségilendő fűtő és tüzelő-anyag beszerzésére ezennel zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik és pedig:

1. A nagybecskereki „József“ köz-kórház részére mintegy 1100 q. légszuszpirszén, 450 q. darabos köszén és 268 m³ kemény és egészséges bükk hasábf.

2. A módosi köz-kórház részére 200 q. légszuszpirszén, 100 m³ kemény bükk hasábf.

3. A nagyikindai köz-kórház részére 4 vagon kemény bükk hasábf és három vagon darabos köszén.

4. A zombolyai köz-kórház részére három vagon darabos köszén és 5 kocsi rakomány kemény bükk hasábf.

5. A törökkanizsai köz-kórház részére 200 q. kocka porosz köszén és 24 m³ méter bükk hasábf.

6. A vármegyei gépház részére 4500 q. aninai vagy hason minőségű más apró szén.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi szállítások elvállalására vonatkozó egy korona bélyeggel ellátott zárt írásbeli ajánlataikat és az összes szállítandó anyagok értékének 10%-át bánatpénzként folyó évi július hó 20-ig Torontálvármegye alispáni hivatalához anynyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe veendő nem lesznek.

A szóban forgó szállításokra vonatkozó föltételek az alispáni hivatalban, a rendes hivatalos órák alatt, naponként megtekinthetők.

Nagybecskerek, 1902. évi június hó 28-án.

Dr. Dellimanics,
alispán.

16.661/902. II. sz.

Magy. kir. államvasutak.
Üzletvezetőség Aradon.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak Hódmezővásárhely állomásán létesítendő fedett perron, szabadon álló árnyékszék, lámpakamra, anyag- és podgyáskamra előállítására ezennel nyilvános versenytárgyalás hirdettetik, melyre a jogérvényesen kiállított ajánlatok legkésőbb 1902. évi július hó 10-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége titkárságánál (aradcsanádi palota, I-ső emelet) benyújtandók.

Később beérkező ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlatok közt a szabad választás jogát, tekintet nélkül az árakra, az üzletvezetőség magának tartja fenn.

A szabályszerűen felbélyegzett és lepecsételt ajánlatok borítékai a következő felirással látnadók el:

„Ajánlat a magy. kir. államvasutak Hódmezővásárhely állomásán létesítendő magas építmények előállítására“.

Csak az összes munkákra lehet ajánlatot tenni.

Az ajánlatok benyújtását megelőző napon, azaz 1902. évi július hó 9-én déli 12 óráig 800 korona, azaz nyolcszáz korona bánatpénz a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránál (aradcsanádi palota földszintjén) akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapírokban teendő le.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlat-hoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a budapesti, illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régiebb utolsó árfolyam szerint számítatnak, de nem névértéken felül.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térít vévennyel adandók fel.

A létesítendő építmények tervei, a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége építési és pályafentartási osztályánál megtekinthetők, ugyanott az ajánlat alapjául szolgáló költségcsamítások, a szerződési tervezet, ajánlati minta és a pályázati feltételek 2 kor. lefizetése mellett kaphatók.

Aradon, 1902. június hóban.

(32)

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

THIERRY-féle BALZSAM.

Egyedül valódi angol

Egészségrendőrileg megvizsgálva és jóváhagyva.

Az üveg fölszerelése kereskedelem-törvényi minta-védelem alatt áll.

Ezen balzsam belsőleg és külsőleg is használ. 1. Hasonlíthatlan hatású gyógyszer a fűtő és mell minden betegségekben: enyhíti a hurutot és megszünteti a kiköpést, eltávolítja a fájdalmas köhögést s még olyan idült bajokat is meggyógyít. 2. Kötő hatása van torokgyulladásnál, rekedtségben, a nyak bármely bántalmánál stb. 3. Alaposan megszüntet minden lázt. 4. Meglehetően gyógyítja a maj, gyomor és a belek minden betegségét, különösen gyomorgörögést, kólikát és hasragást. 5. Gyenge hashajtó és vértisztító hatású, tisztítja a veséket, megszünteti a hypochondriát és buskomorsógot, erősíti az étvágyat és emésztést. 6. Kötő szolgálatot tesz fogfájásnál, odvas fogaknál, szápenésznél, minden fog- és szájbajnál, megszünteti a felbőgést s a száj és gyomor rossz szagát. 7. Külsőleg kitűnő gyógyszer minden sebre, akár régi az, akár új, sérülésekre, orvácsera, pattanások, fistulák, szemölcsökre, égési sebekre, megfagyott tagokra, ruh. kosz s kiütésekre, felpattogzott és érdes kezekre stb., megszünteti a fejfájást, zugást, szakgatást, közhégyet, fülfájást stb. Jól vigyázzon mindenki a fenti zöld üvegvédjegyre. — Hamisítás ellen a legbiztosabb óvszer a gyárból való direkt megrendelés. A szállítás csak a szabadalmazott eredeti dobozokban 12 kis vagy 6 dupla üveggel történik. Ausztria-Magyarország minden postabiztos állomására bérmentve 12 kis vagy 6 dupla üveg ára 4 korona, Bosznia és Hercegovinába kevesebb nem szállítatik. — Szétküldés csak a pénz előre beküldése vagy az összeg utánvétele mellett.

Miért szenved? mikor biztos gyógyító hatásra van kilátás még a legregibb sebeknél is a

Thierry A. gyógyszerésznek egyedül valódi

Centifolia-kenőcs

használatánál, amely által majdnem minden alkalommal, még a fájdalmas és veszélyes műtétek vagy amputálás is elkerülhető és utóérthetlen egy a sebek gyógyításában, mint a fájdalom enyhítésében is. A valódi Centifolia-kenőcs használható gyermekágyas dugatt lábaknál, sőt csontszáradás, mell-megkeményedés, orbánc, minden idült bajoknál, sebes lábak vagy tapokra, sebek, sofolyas, serep, tövis stb. kiszívására; mindenféle daganatok, kelek, tamadások, poliovir, sőt rákbajnál is: gilisza ellen, koromrengés, porsenes, sebes lábak, mindenféle égési sebek, fagyos tagok, a beteg fekvéstől faradt tagjaira, nyakdagunat, a vér betegségei, fülfolyás, gyermek-törtsenek. Két tégely ára szállító-levéllel, portó és csomagolással együtt 3 korona 50 fillér. Számtalan elismerő-levél áll rendelkezésre. Mindenki óvatik a hatástalan hamisítványok vásárlásától s tessék ügyelni, hogy minden tégelyre a fenti védjegy és a cím: „Schutzengel Apotheke des A. Thierry in Pregrada“ bélyegve legyen.

A gyógyhatásukban utóérthetlen, sine két szor a romlásnak nincs kitéve, hanem ellenkezőleg, minél régebbiek, annál jobbak és hatásosabbak lesznek, sem a hideg, sem a meleg által nem szenvednek és azért bármely évszakban szétküldhetőek. Legtöbbször már nélküli ügyvezetési pótszereket használni, amelyekért a pénz hiába dobják ki, hanem csakis ezen két rezen jónak elismert, valódi, oleso, megbízható és mindamellett teljesen ártalmatlan világhírű szert kell vásárolni, amelyeket minden családban minden előfordulható esélyre közzétenni kell tartani. Ahol pedig ezen szerek a valódiság minden kellekével ellátva nem volnának kaphatók, úgy kérjük azokat

Thierry (Adolf) gyógyszerésznél Limited „Schutzengel Apotheke“ Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn megrendelni. — Központi raktár: Budapest Torok J. gyógyszerárban, Zágráb Mittelbach S. gyógyszerárban, Bécsben C. Brady gyógyszerárban

(332-x20)

17959/III. sz. 1902.

Magy. kir. államvasutak.
Üzletvezetőség Szeged.

Pályázati hirdetmény.

A Nagyikinda állomáson megüresedő p. u. vendéglő bérletére ezennel nyilvános pályázat hirdettetik. A bérlet fenti vendéglőre nézve 1902. évi december hó 1-ével veszi kezdetét és tart ezen időponttól számított három éven át vagyis 1905. évi november 30-ig; bérletnek a következő helyiségek bocsátatnak rendelkezésére:

I/III. oszt. étterem, 1 tálaló helyiség a földszinten, 1 tálaló helyiség a pincében, főzőkonyha és mosogató helyiség, mosó konyha, éléskamra, padlás, 3 pince, jégverem, továbbá lakásul: 2 szoba, cselédszoba. Használatra átengedtetik a III. oszt. váró- és étterem és a felv. épület előtti veranda egy része.

Az egy koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat a m. kir. államvasutak fenti kiirt Nagy-Kikinda állomása pályaudvarán levő vendéglő üzletre“ felirattal ellátott lepecsételt, borítékba zárt, nemkülönbben kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok 1902. évi augusztus hó 8-án déli 12 óráig az alulirt üzletvezetőség általános osztálya főnökénél (Üzletvezetőségi palota I. emelet 21. sz. ajtó) vagy személyesen, vagy kir. posta útján benyújtandók.

Bánatpénz fejében a bérletére 200, azaz kétszáz korona készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapírokban, a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál 1902. évi augusztus hó

7-én déli 12 óráig vagy személyesen vagy kir. posta útján beküldendő.

Megjegyztetik, hogy a vendéglő III. osztályu váró- és étterem fűtése és világításának felét a a m. kir. államvasutak viselik.

Az értékpapírok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régiebb, a napi értéket meg nem haladó napi árfolyamnak 90 százalék szerinti értékben számítatnak.

Készpénzben letett összeg után kamat fizetetik. Az ajánlatban a letétel megtörténte megemlítendő ugyan de a letétéről nyert elismervény nem csatolandó.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályban (I. emelet 12. sz.) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miert is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A fentebbi feltételtől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok, továbbá olyan ajánlatok, melyek táviratilag tételnek s végül olyanok, melyekre nézve az előirt bánatpénz le nem tétel, figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatok között a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Szeged, 1902. június hóban.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik)

NOVÁK J. C., NAGYBECSKEREK.

Legjobb kerékpárok.

Javitó műhely.

hagynók a „Pedal“ és a legcsekélyebb visszalépéssel (Rücktritt) fékez.

Csak elsőrendű kerékpárokat tartok raktáron, melyek a világpiaczen és szakemberek által legjobb minőségűeknek elismertettek. „Waffenrad“, „Dürkopp“, „Norieum“ (lánc nélküli kitűnő minőség).

A legújabb találmány a szabadonfutó fogaskerék „Free Wheel“ (mit Rücktrittsbremse), igen czélszerű, mivel elfáradás esetén pihenőt enged anélkül, hogy el-

A nagyszebeni földhitelintézet

rendkívül előnyös feltételek mellett nyújt jelzálogkölcsonöket 30 $\frac{1}{2}$, 38 és 40 $\frac{1}{2}$ évi fél-éves részletekben (annuitásokban) való törlesztésre, mely részletekben kamat és tőketörlesztés befoglaltatik. A kölcsönök készpénzben, a záloglevelek teljes névértékében fizettetnek ki.

Kölcsönöket közvetít és közelebbi felvilágosítással készségesen szolgál

Kadelsburger L.,
Nagybeeskerek.

493-10.8

1901. sz. 1902.

563-3.2

Árverési hirdetmény.

Kis-Zombor község vadászati joga folyó évi július hó 18-án d. e. 9 órakor a község házában tartandó nyilvános árverésen az 1902. évi augusztus 1-től számítható 6 évre hasznobérbe adatik.

Közelebbi feltételek a hivatalos órák alatt a körjegyzői irodában megtudhatók. Kis-Zombor, 1902. június hó 30-án.

Előljáróság.

V. 576. b. v. szám. 1901.

565-1.1

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a perlaszi kir. járás-bíróság 1901. évi V. 576. számú végzése következtében dr. Hubert Zsigmond ügyvéd által képviselt Daun Gyula nagybeeskereki lakos javára Spick János perlaszi lakos ellen 261 kor. 76 fill. s jár. erejéig 1901. évi december hó 7-én fogatosított végrehajtás útján lefoglalt és 810 koronára becsült következő ingóságok, u. m. 4 ló, 1 kocs, 2 tehén, 1 üsző, 1 vetőgép és 1 szélrosta nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a perlaszi kir. járás-bíróság 1901-ik évi V. 576. számú végzése folytán 61 kor. 76 fillér hátralékos tőkekövetelés, ennek 1901. évi augusztus hó 30. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 102 kor. 90 fillérben bíróság már megállapított költségei erejéig Perlaszon a heti piaci téren leendő eszközésére 1902. évi július hó 17-én délután 9 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Perlaszon, 1902. évi június hó 29. napján.

Engl,
kir. bír. végrehajtó.

Karlova község előljáróságától.

2306. kig. sz. 1902.

564-1.1

Árverési hirdetmény.

Alólírott Karlova község előljárósága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy Karlova község határában gyakorlandó vadászati jog 1902. évi július hó 1-től 1908. évi június hó 30-ig terjedő 6 évre nyilvános árverés útján bérbe adatik.

Az árverés 1902. évi július hó 16-ik napján d. e. 9 órakor fog Karlova község házában hivatalos helyiségében megtartatni.

Az árverési feltételek a községi bírónál az árverés napjáig közszemlére vannak kitéve, hol is a hivatalos órákban megtekinthetők.

Karlován, 1902. évi július hó 1-én.

A község előljáróság.

ÖZV. GUTTMANN JAKABNÉ

96. sz. helyközi telefon.

NAGYBEESKEREK.

96. sz. helyközi telefon.

Cémet-, mozaik- és színezett műkölapok gyártása padlók és falak burkolására.

Cémet betoncsövek.

Marha- és loítatóvályuk, kagylók istállókba és legelőkre.

Lépesők és esatornakagylók.

Beton-, terazzo és aszfalt-munkák vállalata helyben és vidéken.

Sírbekerítések készítése

Nagy raktár építési anyagokból és pedig:
elsődrendű fehérmész, beocsini román- és portlandcément, gipsz, kátrány, karbolineum és tinktoral.

Mész és cémentet

waggon vételénél bármely állomásra eredeti gyári áron szállítok. Stukatur-nádszövet. — — — — — Elszigetelő lemez és elszigetelő anyag.

Kőfedőpép és aszfaltfedőpép.

Lenolajkence, továbbá száraz- és olajfesték minden árnyalatban.

24 féle kiváló minőségű homlokzatszín.

Saját gyártmányu gipszöntvények (szobrászmunkák.)

Kelheimi lapok. — — — — — Szoba és fali díszek.

(820-2-13)

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybeeskereken.

Irodai gyakorlatok,

ki kereskedelmi iskolát végzett, kezdő fizetéssel azonnal felvétetik. Ajánlatokat a lap kiadóhivatala továbbít P. F. P. jelige alatt. (550-x.5)

3989/1902. sz.

561-3.2

Pályázati hirdetmény.

800 korona évi fizetéssel rendszerezett szentpéteri segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom azokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kelemen felszerelt kérvényüket folyó évi augusztus hó 1-éig hozzám adják be.

Perjámos, 1902. évi június hó 25-én.

Gyertyánffy Dénes,
főszolgabíró.

Hol a jó bor?

Az Ellmer-féle vendéglőben kitélt minőségű saját szüretelésű fehér és siller nagyszentsaiktósi új bor.

Naponta frissen csapolt kőbányai Dréher-féle sör.

Saját égetett finom törkök.

Társaságoknak kényelmesen berendezett tekepálya, este villamvilágítással.

Táncmulatságok rendezésére kényelmes helyiségek.

Tisztelettel

Fetter Kristóf,

az Ellmer-féle vendéglőben
Melencei-utca.

548-2.2

Nyomdásztanulónak

jó házból való fiu felvétetik.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában. 237-x.109